

LUYỆN TỪ VÀ CÂU: CÁCH ĐẶT CÂU KHIẾN

Giải vở bài tập Tiếng Việt lớp 4 trang 56, 57: Luyện từ và câu

I. Nhận xét

Cho câu kể sau : Nhà vua hoàn gươm lại cho Long Vương.

Em hãy chuyển câu kể trên thành câu khiến bằng một trong những cách sau :

- Thêm hãy, đừng, chớ, nên, phải, ... vào trước một động từ
- Thêm đi, thôi, nào ... vào cuối câu.
- Thêm đừng, xin, mong, ... vào đầu câu.

- Cách 1 :

Nhà vua..... hoàn gươm lại cho Long Vương !

- Cách 2 :

Nhà vua hoàn gươm lại cho Long Vương

- Cách 3 :

..... nhà vua hoàn gươm lại cho Long Vương !

Trả lời:

- Cách 1 :

Nhà vua hãy (nên, phải, đừng, chớ) hoàn gươm lại cho Long Vương !

- Cách 2 :

Nhà vua hoàn gươm lại cho Long Vương đi ! (thôi, nào)

- Cách 3 :

Xin (mong) nhà vua hoàn gươm lại cho Long Vương !

II. Luyện tập

Câu 1: Chuyển các câu kể thành câu khiến, rồi ghi vào chỗ trống :

Câu kể	Câu khiến
Nam đi học.	M : Nam đi học đi ! - Nam phải đi học ! - Nam hãy đi học đi!
Thanh đi lao động	
Ngân chăm chỉ	
Giang phấn đấu học giỏi	

Trả lời:

Câu kể	Câu khiến
Nam đi học.	M : Nam đi học đi ! - Nam phải đi học ! - Nam hãy đi học đi!
Thanh đi lao động	- Thanh nên đi lao động ! - Thanh hãy đi lao động ! - Thanh phải đi lao động ngay !
Ngân chăm chỉ	- Ngân phải chăm chỉ lên! - Ngân hãy chăm chỉ nào! - Mong Ngân hãy chăm chỉ hơn!
Giang phấn đấu học giỏi	- Giang phải phấn đấu học giỏi ! - Giang hãy phấn đấu học giỏi lên ! - Mong Giang phấn đấu học giỏi hơn!

Câu 2: Đặt câu khiến phù hợp với các tình huống sau :

a) Vào giờ kiểm tra, chẳng may bút của em bị hỏng. Em biết bạn em có hai bút. Hãy nói với bạn một câu để mượn bút.

b) Em gọi điện thoại cho bạn, gặp người ở đầu dây bên kia là bố của bạn. Hãy nói một câu với bác ấy để bác chuyển máy cho em nói chuyện với bạn em.

c) Em đang tìm nhà bạn bỗng gặp một chú từ một nhà gần đấy bước ra. Hãy nói một câu nhờ chú ấy chỉ đường.

Trả lời:

a) Vào giờ kiểm tra, chẳng may bút của em bị hỏng. Em biết bạn em có hai bút. Hãy nói với bạn một câu để mượn bút.

Cho tớ mượn cây bút của cậu nhé !

- Làm ơn cho mình mượn cây bút của bạn một chút!

- Bạn cho tớ mượn cây bút của bạn chút nào!

b) Em gọi điện thoại cho bạn, gặp người ở đầu dây bên kia là bố của bạn. Hãy nói một câu với bác ấy để bác chuyển máy cho em nói chuyện với bạn em.

- Thưa bác, bác cho cháu nói chuyện với Trang chút ạ !

- Xin phép bác cho cháu nói chuyện với bạn Trang ạ !

- Bác làm ơn cho cháu nói chuyện với bạn Trang ạ !

- Phiền bác chuyển máy cho cháu nói chuyện với bạn Trang một chút ạ !

c) Em đang tìm nhà bạn bỗng gặp một chú từ một nhà gần đấy bước ra. Hãy nói một câu nhờ chú ấy chỉ đường.

- Chú ơi, nhờ chú chỉ giúp cháu nhà bạn Hiên ở đâu ạ !

- Phiền chú chỉ giúp cháu nhà bạn Hiên ở đâu ạ !

Câu 3: Đặt câu khiến theo những yêu cầu dưới đây. Nêu rõ tình huống có thể dùng mỗi câu khiến ấy.

Yêu cầu	Câu khiến	Tình huống
a) Câu khiến có hãy ở trước động từ.	M: Hãy giúp mình giải bài toán này với!	Em không giải được bài toán, nhờ bạn giúp.

b) Câu khiến có đi hoặc nào ở sau động từ.		
c) Câu khiến có xin hoặc mong ở trước chủ ngữ.		

Trả lời:

Yêu cầu	Câu khiến	Tình huống
a) Câu khiến có hãy ở trước động từ.	- Hãy giúp mình mở cánh cửa này đi	Em không mở được cánh cửa vì nó khép quá chặt. Em nhờ bạn giúp.
b) Câu khiến có đi hoặc nào ở sau động từ.	- Nào, chúng ta cùng học nhé !	Em rủ bạn cùng học bài.
c) Câu khiến có xin hoặc mong ở trước chủ ngữ.	- Xin ba cho con qua nhà bạn Nhiên chơi một lát!	Xin người lớn cho phép làm việc gì đó